(כה) וְאִם רוֹצֶה יוֹכַל (מ) לְלוּשׁ (כו) עוֹד עִסָּה אַחַת בְּיוֹם טוֹב (כז) וִיצָרְפֵם יַחַד, וַיְפָרִישׁ מֵאוֹתָהּ עִסָּה גַּם עַל מַה שֶּׁלָּשׁ מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב. (הגהות מיימוני (דפוס קושטא) פרק ג׳ (ה״ט) ומרדכי פרק אלו עוברין (ספסיס ס׳ תקנ״ו) ובית יוסף (ד״ה כתב הגהות מיימון) בשם תוספות פרק קמא דביצה (ט. ד״ה גענג״ן): ד [ז]הַמַּפְרִישׁ חַלָּה בְּיוֹם טוֹב (כח) וְהִיא (ט) טְמֵאָה, (י) [ין] (כט) לֹא יֶאֱפֶה אוֹתָהּ וְלֹא יִשְׁרְפֶנָּה (ל) שֶׁאֵין שׂוֹרְפִין קָדָשִׁים בְּיוֹם טוֹב, * אֶלָּא (לא) מַנִּיחָהּ עַד הָעֶרֶב וְשׂוֹרְפָהּ: ד [ח]מֻתָּר לַעֲשׂוֹת בְּיוֹם טוֹב פִּתִּין גְּדוֹלִים, (לב) וְלֹא חֲיִישִׁינַן

ז נִתְבָּאֵר בְּמַה דְּצַיְּנִתִּי לְעֵיל בְּסִימָן תנ״ז ח בְּרֵישָׁא סָעִיף ב׳. בַּיְצָה כ״ב (ע״ב) וּבְכֵרִית הַלֵּל.

בַּאֵר הֵיטֵב

עַיֵּן שָׁם. [אֲבָל בְּסֵפֶר אֵלִיָּה רַבָּה (סק״י) צָדַד לְהַתִּיר, גַּם בְּסֵפֶר עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ לְרַשְׁבָּ״א (בית מועד ש״א סי׳ י) מַתִּיר]: (מ) לָלוּשׁ. וְדַוְקָא כְּשֶׁצָּרִיךְ לְפַת חַמָּה. מְרְדֳּכַי, מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יא): ד (ט) טְמֵאָה. כְּגוֹן בְּזִמַּן הַזֶּה שֶׁכֻּלָּנוּ טְמֵאִין: (י) לֹא יֶאֱפֶה. לְפִי שֶׁאָסוּר לְאָכְלָהּ, וְאָסוּר גַּם כֵּן לְטַלְטְלָהּ. וְכָתַב הַט״ז (סק״ח) וְצָרִיךְ

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ד [ין] לֹא יֹאפֶה. וְעַיֵּן בְּשַׁאֲגַת אֲרִיֵה סִימָן ס״ג דְּמַסְיק לְהַתִּיר לֶאֱפוֹת בְּלֹא קְרִיאַת שֵׁם חַלָּה:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לְחַלֵּק הַחַלָּה מִן הָעִסָּה שֶׁהָרֵי אָסוּר לוֹ לְהַפְרִישׁ. (לו) וְעוֹד שֶׁחַלֶּק הַחַלָּה בְּזִמַּן הַזֶּה הוּא דָּבָר מֻעָט וְלֵיכָּא תּוֹסֶפֶת טָרְחָא בְּשִׁבְילוֹ. וְיֵשׁ מַחְמִירִים וְאוֹמְרִים (לו) דְּכֵיוָן דְּלָשׁ מֵאֶתְמוֹל וְאִתְמוֹל הָיָה אֶפְשָׁר לְחַלְּקוֹ וּלְהַפְרִישׁ חֶלֶק חַלָּה, לֹא שָׁרִינַן לַהּ בְּיוֹם טוֹב לֶאֱפוֹת כָּל הָעִסָּה מִשּׁוּם חֶלֶק חַלָּה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ שֶׁנֶּאֱפֵית שֶׁלֹּא לְצָרְךְ יוֹם טוֹב. (לח) וְיֵשׁ לְחוּשׁ לָזֶה שֶׁלֹּא לֶאֱפוֹת כָּל הָעִסָּה וְרַק שֶׁיִּשְׁאִיר (לט) קְצָת עִסָּה שֶׁלֹּא לֶאֱפוֹתָהּ עַד אַחַר יוֹם טוֹב, וּמְמֶּנָּה יַפְרִישׁ חַלָּה גַּם בְּעֵד עִסָּה הָרִאשׁוֹנָה. מֵיהוּ אִם עָבַר וְאָפָה (מ) בְּוַדַּאי מֻתָּר לוֹ לֶאֱכֹל וּלְהַנִּיחַ מֵעֵט שֶׁיַּפְרִישׁ מִזֶּה חַלָּה לְמוֹצָאֵי יוֹם טוֹב: (כח) **וְאִם רוֹצֶה יוֹכַל וְכוּ׳.** וּמַיְרֵי שֶׁצָּרִיךְ לָהּ (מ) אוֹ שֶׁרוֹצֶה לֶאֱכֹל פַּת חַמָּה, וּלְהֶכִי לֹא אִכְפַּת לָן אִם אַגְּבָהּ מְתַקֵּן גַּם עִסָּה הָרִאשׁוֹנָה, וַאֲפִלּוּ בְּחֵלֶת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל (מכ) יְכוֹל לַעֲשׂוֹת עֵצָה זוֹ: (כו) **עוֹד עִסָּה.** וְדַוְקָא בְּיֶשׁ בָּהּ שִׁעוּר חַלָּה, אֲבָל בְּאֵין בָּהּ כַּשִּׁעוּר אֶלָּא תְּמִצְרָפָהּ עִם הָרִאשׁוֹנָה שֶׁיֶּשׁ בָּהּ, אָסוּר, דְּדָמֵי כְּמַאן דְּמַפְרִישׁ חַלָּה מֵעִסָּה שֶׁנִּפְלְשָׁה מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב [מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל (ס״ק י״א) וּפְרִי מְגָדִים (א״א) וְיַד אֶפְרַיִם]. (מג) וְיֵשׁ מְקִלִּין דַּאֲפִלּוּ אֵין בָּהּ כַּשִּׁעוּר וְעַל יְדֵי צְרוּף סַל, וּבְמָקוֹם הַדְּחַק יֵשׁ לְהָקֵל: (כז) **וִיצָרְפֵם יַחַד.** לְפִי מַה (מד) שֶׁפָּסַק הַמְחַבֵּר בְּיוֹרֶה דֵּעָה סוֹף סִימָן שכ״ה שְׁתֵּי עִסּוֹת שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם בְּכָל אַחַת שִׁעוּר חַלָּה אֵין צָרִיךְ לֹא צֵרוּף כְּלִי וְלֹא נְגִיעָה אֶלָּא מַנִּיחַ שְׁתֵּיהֶן לְפָנָיו וּמַפְרִישׁ מִזֶּה עַל זֶה, וְהָכָא נַמִּי כֵּן אִם הָיָה בְּכָל אַחַת כַּשִּׁעוּר: ד (כח) **וְהִיא טְמֵאָה.** וְהוּא הַדִּין תְּרוּמָה וְחַלָּה (מה) שֶׁכָּלְנוּ טְמֵאֵי מֵתִים: (כט) **לֹא יֶאֱפֶה אוֹתָהּ.** מִשּׁוּם דְּהִיא אֲסוּרָה בַּאֲכִילָה, (מו) וְהוּא הַדִּין שֶׁאֲסוּרָה הִיא בְּטַלְטוּל מִטַּעַם זֶה. וְאַף עַל פִּי כֵן (מז) מֵיד כְּשֶׁקָּרֵב לָהּ שָׁם חַלָּה וַעֲדַיִן הִיא בְּיָדוֹ קֹדֶם שֶׁהִנִּיחָהּ רַשַּׁאי לְטַלְטְלָהּ לְכָל מָקוֹם שֶׁיִּרְצֶה וּמַנִּיחָהּ שָׁם עַד חֹל הַמּוֹעֵד וְאָז שׂוֹרְפָהּ: (ל) **שֶׁאֵין שׂוֹרְפִין וְכוּ׳.** וְאַף עַל גַּב דְּשַׁרְתַּ חַלָּה טְמֵאָה (מח) מִצְוָה, מִכָּל מָקוֹם אֵינוֹ דּוֹחֶה יוֹם טוֹב שֶׁהוּא עֲשֵׂה וְלֹא תַּעֲשֶׂה: (לא) **מַנִּיחָהּ עַד הָעֶרֶב וְשׂוֹרְפָהּ.** וּמַשְׁמַע לְכָאוֹרָה דְּשׂוֹרְפָהּ בַּלַּיְלָה, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַלָּכָה (ד״ה אלא) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בָּזֶה. (מט) וְכָל זֶה בְּחֹלֶת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא אֲסוּרָה לְטַמְאִים, אוֹ בְּחוּץ לָאָרֶץ בִּמְקוֹמוֹת שֶׁאֵין נוֹהֲגִים לְהַאֲכִילָהּ לְכֹהֵן טָהוֹר מִשֶּׁמֹּאת קְרִי [דְּהַיְנוּ גְּדוֹל אוֹ קָטָן פָּחוֹת מִבֶּן תֵּשַׁע], אוֹ בְּמָקוֹם שֶׁאֵין כֹּהֵן לְפָנֵינוּ, אֲבָל אִם נוֹהֲגִין לָתֵת לְכֹהֵן וְיֵשׁ שָׁם כֹּהֵן מֻתָּר לוֹ לֶאֱפוֹתָהּ וְנִתְבָּאֵר לְעֵיל סִימָן תנ״ז (נ) וְאֵין בָּהּ טֹרַח כָּל כָּךְ כְּמוֹ שֶׁיֵּשׁ בִּפַּת קָטָן בָּעֲרֵיכַת כָּל אַחַת מֵהֶן הֲוֵה אָמִינָא שֶׁיֵּשׁ לָחוּשׁ שֶׁיָּאֱפֶה יוֹתֵר מִמַּה שֶּׁצָּרִיךְ, וְהֵינוּ בְּאֹפֶן שֶׁאָסוּר (נא) וּכְגוֹן בְּתַנּוּר גָּדוֹל אוֹ בְּכַמָּה פְּעָמִים, דִּבְתַנּוּר קָטָן וּבְפַעַם אַחַת אֲפִלּוּ לֶאֱפוֹת יוֹתֵר מִמַּה שֶּׁצָּרִיךְ לִית לָן בָּהּ מִפְּנֵי שֶׁהַפַּת מִשְׁתַּבַּחַ עַל יְדֵי זֶה וּכְדִלְקַמָּן סִימָן תק״ז סָעִיף ו׳. וְהוּא הַדִּין שֶׁמֻּתָּר לוֹ לֶאֱפוֹת (נב) חֲרֵרִין דַּקִּים מְאֹד, אַף עַל גַּב דְּטָרַח הַרְבֵּה בַּעֲרֵיכַת וּבְלִישַׁת כָּל אַחַת

בְּאוּר הַלָּכָה

קְרֵבָן נְתַנְאֵל סַיִם עוֹד דְּאִם אֵין לוֹ כִּהֵן קָטָן יוּכַל לְהַפְרִישׁ פָּחוֹת מִכַּזַּיִת דְּאֵינוֹ עוֹבֵר עָלָיו בְּכָל יְרָאֵה וְיִכָּפֶה עָלָיו כְּלִי עַד מוֹצָאֵי יוֹם טוֹב. וְקָשֶׁה דְּהָלֹא תֹּאמַר בַּהֲנָאָה כְּשֶׁגִּיעַ זְמַן אֲסוּרוֹ וְאֵיךְ יַפְרִישׁ חַלָּה מֵאֲסוּרֵי הֲנָאָה, וְכֵן מִשְׁמַע בְּפִשְׁיטוּת פְּסָחִים דַּף ל״ג (ע״א) תּוֹסְפוֹת דְּבוּר הַמַּתְחִיל תִּתֵּן, וְכֵן מִבֹּאר בְּצֵל״ח שָׁם (ד״ה תודה״ תתן) דִּבְחָמֵץ בְּפֶסַח לְדִידָן דְּקַיְימָא לַן דְּאָסוּר בַּהֲנָאָה אֵין חֵל שׁוּם קְדֻשָּׁה עַל הַתְּרוּמָה, וְהָא דְּמַחְלִקִינַן בֵּין הָיְתָה שָׁעַת הַכֹּשֶׁר לְלֹא הָיְתָה הוּא רַק אִלְּבָּא דְּרַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי דְּסָבִירָא לֵיהּ דְּאֵינוֹ אָסוּר בַּהֲנָאָה עַיֵּן שָׁם [וְכֵן כָּתַב בְּהַגָּהוֹת הָרֹא״ם (הורבי״ץ) הַנַּדְפָּס בְּשַׁ״ס וִילְנָא וְעַיֵּן עוֹד בְּחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר שָׁם], וְעַל כֵּן לֹא הָעְתַּקְתִּי דְּבָרָיו אֶלָּא בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה. וּמַה שְּׁתָלָה הַמָּגֵן אַבְרָהָם דְּבָרָיו מִשּׁוּם דְּחִיֵּב לְבַעֵר, מִשּׁוּם דְּאִי לָאו הָכִי אַף דְּאָסוּר בַּהֲנָאָה בְּפֶסַח יַשְׁהִנּוּ עַד אַחַר הַפֶּסַח וְשׁוּב אֵין אָסוּר מֵהַתּוֹרָה. וְדִבְרֵי הַקָּרְבָּן נְתַנְאֵל אִי אֶפְשָׁר לְיַשֵּׁב זֶה דְּגַם פְּתוֹת מִכַּזַּיִת חַיָּב לְבַעֵר מִדְּבָרָנָן עַל כָּל פָּנִים בְּחֹל הַמּוֹעֵד וְאִם כֵּן אָסוּר לְהַשְׁהוֹתוֹ עַד אַחַר הַפֶּסַח וּבְתוֹךְ הַפֶּסַח הֲלֹא אָסוּר בַּהֲנָאָה כַּנַּ״ל וְאֵין חֵל עַל זֶה שָׁם חֵלֶה, וְגַם בַּקָּרְבָּן נְתַנְאֵל גּוּפֵיהּ כָּתַב דְּיַשְׁהֲנוּ רַק עַד מוֹצָאֵי יוֹם טוֹב כְּדִין חָמֵץ שֶׁנִּמְצָא בְּפֶסַח עַיֵּן שָׁם וְהֵיינוּ עַד חֹל הַמּוֹעֵד:

ד * **אֶלָּא מַנִּיחָהּ עַד הָעֶרֶב וְשׂוֹרְפָהּ. בְּמִשְׁנָה** (פסחים מו:) **אִיתָא וּמַנִּיחָהּ עַד הָעֶרֶב וּמַשְׁמַע גַּם כֵּן דְּשׂוֹרְפָהּ אָז. וְעַיֵּן הַגָּהוֹת ר׳ יְשַׁעְיָה פִּיק שֶׁעָמַד עַל זֶה מַהָא דְּקַיְימָא לַן אֵין שׂוֹרְפִין קָדָשִׁים בַּלַּיְלָה וְאִם כֵּן לְכְאוֹרָה הוּא הַדִּין לִתְרוּמָה וְחַלָּה שֶׁנִּטְמְאוּ. אָמְנָם בָּאֱמֶת גַּם מִמִּשְׁנָה פָּרָק בְּמַה מַדְלִיקִין** (שבת פ״ב מ״ב) **נְמִי מַשְׁמַע לְכְאוֹרָה שֶׁשּׂוֹרְפִין תְּרוּמָה בַּלַּיְלָה** שֶׁהָרֵי אָמְרָה רַק שֶׁאֵין מַדְלִיקִין בְּשֶׁמֶן שֶׁרָפָה בְּיוֹם טוֹב אֲבָל בְּחֹל מַדְלִיקִין וּכְדִמְכָאן גַּם בַּשַּׁ״ס שָׁם (כה.) וְהַדְלָקָה הוּא מִפְּתָמָא בַּלַּיְלָה וְאִם כֵּן אַף בְּחֹל אֵין לְהַדְלִיק וּמוּכָח דְּשׂוֹרְפִין בַּלַּיְלָה. **וּמְצָאתִי שִׁכְּבָר עָמְדוּ בָּזֶה הָרִאשׁוֹנִים וְהֵבִיאוּ יְרוּשַׁלְמִי** (שם) **בָּזֶה,** עַיֵּן רַמְבַּ״ן (ד״ה הא דאמרינן) וְרַשְׁבָּ״א (ד״ה הא דאמרינן) וְרִיטְבָ״א (ד״ה ומה ת״ל) וְחִדּוּשֵׁי הָרַ״ן (ד״ה בא הכתוב) שָׁם בְּדֶרֶךְ כ״ד עַמּוּד ב׳, וּבַמֶּהָרַ״ם חֶלְאוָה פְּסָחִים דַּף ג׳ (ע״א, ד״ה ת״ל ביום), וְעַיֵּן גַּם בְּתוֹסְפוֹת שַׁבָּת כ״ד עַמּוּד ב׳ בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל (עַד בֹּקֶר) [בֹּקֶר שְׁנַיִן]. אֲלָא דִּדְבָרֵי הִירוּשַׁלְמִי אֵינָם מוּבָנִים, גַּם תְּלֵי לֵהּ שָׁם בְּמַאן דְּאָמַר (יבמות עב:) מִילָה שֶׁלֹּא בִּזְמַנָּהּ נָמוֹל בַּלַּיְלָה וְאַנַן לֹא קַיְימָא לַן (יו״ד סי׳ רסכ ס״א) כְּהַאי מַאן דְּאָמַר, **וְצָרִיךְ עִיּוּן שָׁם בִּירוּשַׁלְמִי וּבִדְבָרֵי הָרִאשׁוֹנִים הַנַּ״ל:**

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(לו) מַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק״ו), וּמִשְּׁעַם דְּחֹלֶת חוּץ לָאָרֶץ אֵין לָהּ שִׁעוּר עַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן שכ״ב (סי״ד) וְסִימָן של״א (סי״ט), וּמְסַיֵּם בְּמַאֲמַר מָרְדְּכַי דְּלֹא גָּרַע מִפִּימָן תצ״ח סָעִיף י״ט דְּאִם יָכוֹל לַכַּוֵּת בְּדִקְיוּרָה אַחַת שֶׁאֵין צָרִיךְ לְהַרְבּוֹת וְכוּ׳ דְּשָׁרֵי וּכְמוֹ כֵן הָכָא עַיֵּן שָׁם: (לז) טַ״ז (סק״ו) וְאַלְיָה רַבָּה (סק״י) וּפְרִי חָדָשׁ. וּמֵיָּשֵׁב בָּזֶה קַשְׁיַת מָגֵן אַבְרָהָם (סק״י) מִפִּימָן תנ״ז (ס״ב): (לח) פְּרִי חָדָשׁ וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (לט) מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל (סק״י), וְכֵן הַסְכֵּים בִּבְגְדֵי יֶשַׁע וְכֵן מְצָאתִי לְהַצֶּל״ח (ס״ו), וְהַגְּרַ״ז (ס״ק) וְהֵבִיא דְּכֵשֶׁם שֶׁמַּפְתִּירִין אָנוּ בְּאוֹכֶל וּמֵינִי יוֹתֵר מִכְּדֵי שִׁעוּר [אַף עַל גַּב דְּבִכְדֵי שִׁעוּר הָיָה אָסוּר אַף דְּאֵינוֹ מַפְרִישׁ בְּיָדַיִם] וּמִשּׁוּם דִּלְא נִרְאֶה כְּמַפְרִישׁ, כְּמוֹ כֵן יֵשׁ לְהַתִּיר לְהַפְרִישׁ לְהֶדְיָא חֵלֶק עִסָּה מְקֻדָּם וְלֹא הָוֵי בִּכְלַל אֵין מַגְבִּיהִין כַּיָּוֹן שֶׁיֵּשׁ בּוֹ יוֹתֵר מִכְּדֵי שִׁעוּר: (מ) טַ״ז (שם) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (מא) פּוֹסְקִים: (מב) אַחֲרוֹנִים: (מג) חֶמְדַּת מֹשֶׁה (סק״א) וּמְקוֹר חַיִּים (ביאורים סק״ג) בְּסִימָן תנ״ז וְהַגְּרַ״ז (ס״ק). וְהֵם הֵבִינוּ שֶׁמָּה שֶׁכָּתְבוּ הַתּוֹסְפוֹת (ט. ד״ה גלגל) מַצָּה אַחַת הֵינוּ כְּפִי הָרְגִיל שֶׁהִיא קְטַנָּה, וּלְדִבְרֵיהֶם נִיחָא מַה שֶּׁהִצְרִיךְ הָרַמְ״א צֵרוּף. אֲבָל הַיַּד אֶפְרַיִם וְיִסְעַתְּא מְפָרְשִׁים דְּהַכַּוָּנָה שֶׁיִּהְיֶה בָּהּ כַּשִּׁעוּר וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב בְּהַגָּהַת סְמַ״ק (סי׳ קצד אות יט). **וּלְכַתְּחִלָּה בְּוַדַּאי נָכוֹן לָחוּשׁ לְדַעַת הַמַּחְמִירִין** וְכֵן מַשְׁמַע מִמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ק יב) דְּלֹא

Mishna Brura Memukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת יוֹם טוֹב סִימָן תקו תקז

שֶׁמִּתּוֹךְ כָּךְ יָבֹא לְאֲפוֹת יוֹתֵר מִמַּה שֶּׁצָּרִיךְ: ו [ט] הָיָה לוֹ קֶמַח אוֹ עִסָּה בְּשֻׁתָּפוּת עִם אֵינוֹ יְהוּדִי, (לג) אָסוּר (יפ) לְאֲפוֹתָהּ (לד) בְּיוֹם טוֹב אֶלָּא יְחַלְּקֶנָּה וְיֶאֱפֶה אֶת שֶׁלּוֹ: ז [י] אִם יֵשׁ לְאָדָם (לה) הַרְבֵּה פַּת נְקִיָּה, (לו) אֵינוֹ אוֹפֶה (לז) פַּת אַחֶרֶת [כ] אֶלָּא אִם כֵּן יֵשׁ לוֹ (לח) בְּנֵי בַּיִת שֶׁרְגִיל לְהַאֲכִילָם פַּת הַדְּרָאָה. (לט) אֲבָל אִם יֵשׁ לוֹ פַּת הַדְּרָאָה הַרְבֵּה, יָכוֹל לַאֲפוֹת פַּת נְקִיָּה: ח (מ) [ל]אָסוּר לַעֲשׂוֹת שְׁאוֹר בְּיוֹם טוֹב [מ]אֶלָּא עַל יְדֵי שִׁנּוּי, (מא) מִפְּנֵי שֶׁהָיָה אָפְשָׁר לַעֲשׂוֹתוֹ מִבְּעוֹד יוֹם: ט [יא]אֲפִלּוּ נִשְׁחֲטָה הַבְּהֵמָה מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב, (מב) מֻתָּר לְהַפְרִישׁ הַמַּתָּנוֹת בְּיוֹם טוֹב:

ט [י] מֵיתְיָא דְּרַב חִסְדָּא שָׁם כ״א (ע״א). י [יא] סְמַ״ק (סר׳ קצד הגהה יא). וְהָרַ״ן בְּפֶרֶק ט״ז דְּשַׁבָּת (מג: ד״ה ת״ר) בְּשֵׁם הַתּוֹסָפוֹת (שבת קיז: ד״ה הצ״ל) מִבְּרַיְיתָא (שבת שם) דְּהַצֵּיל פַּת נְקִיָּה וְכוּ׳. כ הָרא״ש שָׁם (שבת פט״ז סי׳ ג). ל מִרְדְּכִי בְּפֶרֶק קַמָּא דְּבֵיצָה. (סי׳ תרנו). מ בֵּית יוֹסֵף (ד״ה כתב המרדכי וכו׳ דאשה).

תקז דִּין אֲפִיָּה בְּיוֹם טוֹב. וּבוֹ ז׳ סְעִיפִים:

א (א) [א]אוֹפִין בְּפוּרְנֵ״י, דְּהַיְנוּ תַּנּוּרִים שֶׁלָּנוּ הַגְּדוֹלִים וּפִיהֶם בְּצִדָּם, (ב) וּבִלְבַד שֶׁלֹּא תְּהֵא חֲדָשָׁה [ב]דְּחִישִׁינַן

נ מֲהַרַ״י אַבּוּהַב בְּשֵׁם הָרַשְׁבָּ״א (יכ: ד״ה רבא). א בְּרַיְיתָא בְּיֵצָה ל״ד (ע״א). ב רַמְבַּ״ם פֶּרֶק ג׳ (ה״י).

בְּאֵר הֵיטֵב

לְהַזְהִיר לְנַשֵּׁי הַמּוֹן עַם דִּין זֶה שֶׁאֵין שׁוֹרְפִין הַחַלָּה בְּיוֹם טוֹב אֶלָּא תַּנּוּרָהּ עַד הָעֶרֶב וְתִשָּׂרֵף: ו (יפ) לְאֲפוֹתָהּ. אֲפִלּוּ בְּתַנּוּר אֶחָד, אַף עַל פִּי שֶׁהַפַּת מִשְׁבִּיחַ בְּקָדֵּחַ. אַחֲרוֹנִים:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

וְאַחַת: ו (לג) אָסוּר לְאֲפוֹתָהּ. הַיְנוּ בְּעִסָּה, וּבְקֶמַח אָסוּר אֲפִלּוּ לָלוּשׁ. וְלֹא דָּמֵי לִבְהֵמָה שֶׁחָצְיָהּ שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְחָצְיָהּ שֶׁל עַכּוּ״ם דְּמֻתָּר לִשְׁחֹטָהּ בְּיוֹם טוֹב כְּנַ״ל בְּסִימָן תצ״ח סָעִיף י״א, דְּשָׁאנֵי הָתָם דְּאִי אֶפְשָׁר לְכַזַּיִת בָּשָׂר בְּלֹא שְׁחִיטָה אֲבָל הָכָא הָא אֶפְשָׁר (נג) לְחַלֵּק מִקֹּדֶם וְיִטָּרֵחַ בְּחֶלְקוֹ לְבַד: (לד) בְּיוֹם טוֹב. הַיְנוּ אֲפִלּוּ (נד) בְּתַנּוּר אֶחָד. וַאֲפִלּוּ בְּתַנּוּר קָטָן דְּפָסַק הַמְחַבֵּר לְקַמָּן בְּסִימָן תק״ז סָעִיף ו׳ דְּמֻתָּר לֶאֱפוֹת תַּנּוּר מָלֵא פַּת אַף עַל פִּי שֶׁאֵין צָרִיךְ אֶלָּא לְפַת אַחַת וְהַיּוֹתֵר יִשָּׁאֵר לְחֹל מִפְּנֵי שֶׁהַפַּת נֶאֱפֶה יָפֶה בִּזְמַן שֶׁהַתַּנּוּר מָלֵא, דְּשָׁאנֵי הָתָם שֶׁכָּל הַפַּת שֶׁל יִשְׂרָאֵל וּרְשׁוּתֹ בְּיָדוֹ לֶאֱכֹל כָּל אֶחָד וְאֶחָד אוֹ זֶה אוֹ זֶה, (נה) וְעוֹד דִּלְמָא מְקַלְעֵי לֵיהּ אוֹרְחִים וַחֲזוּ כֻּלְּהוּ לְיוֹם טוֹב, אֲבָל הָכָא דְּחָצְיוֹ שֶׁל עַכּוּ״ם דְּמֻכָּרָח לְהַשְׁאִיר חֶלְקוֹ וְאִם כֵּן הוּא (נו) טוֹרֵחַ בְּלִישָׁה וַאֲפִיָּה שֶׁל עִסַּת הָעַכּוּ״ם בְּשָׁבִיל הוֹסֶפֶת שֶׁבַח הַפַּת שֶׁלּוֹ בְּעָלְמָא, וְאָסוּר: ז (לה) הַרְבֵּה פַּת נְקִיָּה. שֶׁמַּסְפִּיק לוֹ לְכָל הַיּוֹם: (לו) אֵינוֹ אוֹפֶה וְכוּ׳. בֵּין פַּת נְקִיָּה וּבֵין פַּת הַדְּרָאָה [הַיְנוּ פַּת קִבָּר] דְּהָא יֵשׁ לוֹ פַּת נְקִיָּה שֶׁטּוֹב לוֹ יוֹתֵר לַאֲכִילָתוֹ. וְנִרְאֶה לִי דְּדַוְקָא אִם הַפַּת הָאַחֵר הוּא מַאוֹתוֹ הַמִּין, אֲבָל אִם הוּא (מ) מִין אַחֵר אֲפִלּוּ גְּרוּעַ מִזֶּה כְּגוֹן שֶׁהַפַּת שֶׁלּוֹ הוּא פַּת חִטִּים וְהוּא רוֹצֶה לֶאֱכֹל פַּת דָּגָן, שָׁרֵי: (לז) פַּת אַחֶרֶת. וְאִם נִיחָא לֵיהּ בְּפַת חַמָּה, וְהַפַּת נְקִיָּה נֶאֱפֶה מֵאֶתְמוֹל, שָׁרֵי לֶאֱפוֹת (נמ) אֲפִלּוּ פַּת הַדְּרָאָה: (לח) בְּנֵי בַּיִת שֶׁרְגִיל וְכוּ׳. וּמַשְׁמַע דִּבְאַיְנָם רְגִילִים אֶלָּא שֶׁבַּפַּעַם הַזֹּאת רוֹצֶה לְהַאֲכִילָם, אֲסוּר: (לט) אֲבָל אִם יֵשׁ לוֹ וְכוּ׳. עַיֵּן בְּמַגֵּן אַבְרָהָם (ס״ק טז) דְּמֻתָּר לְכַתְּחִלָּה לֶאֱפוֹת פַּת הַדְּרָאָה וְאַחַר כָּךְ פַּת נְקִיָּה, וְדַוְקָא אִם רוֹצֶה לֶאֱכֹל הַפַּת הַדְּרָאָה, (נט) אֲבָל אִם כַּוָּנָתוֹ לְהַעֲרִים שֶׁיִּוָּתֵר לַחֹל בְּוַדַּאי אָסוּר: ח (מ) אָסוּר לַעֲשׂוֹת שְׁאוֹר. לְהַחְמִיץ הָעִסָּה: (מא) מִפְּנֵי שֶׁהָיָה אֶפְשָׁר וְכוּ׳. שֶׁכָּל כָּךְ יָפָה הַפַּת שֶׁנַּעֲשָׂה שְׁאוֹר שֶׁלּוֹ מִבְּעוֹד יוֹם כְּמוֹ כְּשֶׁנַּעֲשָׂה בְּיוֹמוֹ. וְדַע דִּסְבָרָא זוֹ הוּא לְכְאוֹרָה (ס) כְּפִי דַּעַת שְׁנֵיָּה בְּסִימָן תצ״ה (ס״א) בַּהֲגָ״ה דְּגַם בְּאָכְלָ נֶפֶשׁ גּוּפַהּ מַחְמִרִינַן בְּאֵינוֹ מַפִּיג טַעַם כְּלָל אִם עוֹשֵׂהוּ מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב, וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ שָׁם בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה וכן) לְחַלֵּק קָצַת בָּזֶה: ט (מב) מֻתָּר לְהַפְרִישׁ הַמַּתָּנוֹת בְּיוֹם טוֹב. מְשׁוּם (סע) דְּאֵינוֹ מְתַקֵּן, דְּגַם קֹדֶם הַפְרָשָׁה לֹא טָבְלָן, וְעוֹד דְּמֻפְרָשׁוֹת וְעוֹמְדוֹת בְּגוּף הַבְּהֵמָה:

א (א) אוֹפִין בְּפוּרְנֵ״י וְכוּ׳. שֶׁמַּסְפִּיק לוֹ לְכָל הַיּוֹם: וְאַף עַל פִּי שֶׁצְּרִיכָה (פ) הֶסֵּק גָּדוֹל וּנְפִישׁ טָרְחָא, (ג) וְלֹא חִישִׁינַן גַּם כֵּן שֶׁיֹּאמְרוּ לְצָרְכָּהּ חֹל הוּא אוֹפֶה. (ג) וְהוּא שֶׁצָּרִיךְ לְפַת הַרְבֵּה שֶׁנִּזְדַּמְּנוּ לוֹ אוֹרְחִים רַבִּים וְכַדּוֹמֶה, אוֹ שֶׁאֵין לוֹ תַּנּוּר קָטָן: (ב) וּבִלְבַד שֶׁלֹּא תְּהֵא חֲדָשָׁה. הַיְנוּ (ד) שֶׁלֹּא הִסִּיקוּ אוֹתָהּ קֹדֶם הֶסֵּק שֶׁל אֲפִיָּה זוֹ. וַאֲפִלּוּ הָיָה הַהֶסֵּק מִבְּעוֹד יוֹם (ה) גַּם כֵּן אָסוּר לֶאֱפוֹת, וּכְדִמְסַיֵּם טַעְמָא דְּחִישִׁינַן וְכוּ׳:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ו (נג) גְּמָרָא (כא.): (מד) תּוֹסְפוֹת (שם) וּרְאֹ״ה (שם) וּמְאִירִי (שם) וְשִׁיטָה מְקֻבֶּצֶת (שם) [וּלְאַפּוּקֵי מִתַּרְוַיְיהוּ הַשַּׁיָּ שֶׁבָּר״ן (ר׳ ד״ה אמר ר״ח) דְּרַב חִסְדָּא מַיְירֵי דְּוַקָא בִּשְׁנֵי תַּנּוּרִים], וְכֵן הַסְכִּים רַשַּׁ״ל (פ״ב סי׳ כא) וּמָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק טו) וְאֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק יג): (נה) **וּלְפִי סְבָרָא זוֹ מוּכָח דַּאֲפִלּוּ בְּיָכוֹל לֶאֱכֹל אֵיזֶה שִׁירָצָה בְּגוֹן שֶׁאֵין הַגּוֹי כּוֹפֶהוּ לַחֲלֹק תֵּכֶף אַחַר הָאֲפִיָּה אֶלָּא לֶאֱכֹל וּלְהַשְׁאִיר, גַּם כֵּן אָסוּר דְּעַל כָּל פָּנִים מְכָרָח לְבַסּוֹף לְהַשְׁאִיר חֶלְקוֹ,** וְכֵן מוּכָח מִשִּׁיטָה מְקֻבֶּצֶת שֶׁהִזְכִּיר רַק טַעַם זֶה: (נו) **וְלִכְאוֹרָה לְפִי מַה שֶּׁפָּסַק הָרַמְ״א לְקַמָּן** בְּסִימָן תקי״ב סָעִיף א׳ בַּהֲגָ״ה **דְּמֻתָּר לְהַרְבּוֹת בִּקְדֵרָה אַחַת בְּשָׁבִיל עַבְדּוֹ וְשִׁפְחָתוֹ הַכְּנַעֲנִים,** וְכָתְבוּ שָׁם הָאַחֲרוֹנִים דַּאֲפִלּוּ אִי אֶפְשָׁר לְפִיכָךְ בְּדָבָר אַחֵר מֻתָּר מִשּׁוּם דְּחַד טָרְחָא הוּא, וְרַק בְּפַת הַסְּכָמָתָם לְאִסּוּר מִשּׁוּם דְּכָל כְּכָךְ וְכִכָּר טָרְחָא בִּפְנֵי עַצְמוֹ הוּא, וּמַשְׁמַע לְפִי זֶה דְּאִם יִרְצֶה לֶאֱפוֹת פַּת אֶחָד גָּדוֹל שֶׁיִּהְיֶה דַּי לוֹ וְגַם לַעֲבָדּוֹ הַכְּנַעֲנִי מֻתָּר מִשּׁוּם דְּחַד טָרְחָא הוּא. **וְאִם כֵּן לְכְאוֹרָה הָכִי נָמֵי בְּעִנְיָנֵנוּ דְּוַקָא אִם עוֹשֶׂה כַּמָּה כִּכָּרוֹת מִן הָעִסָּה אָז אָסוּר מִשּׁוּם דְּטוֹרַח בְּהַכְּבָר שֶׁל עַכּוּ״ם אֲבָל אִם עָשָׂה מֵהָעִסָּה כִּכָּר אֶחָד גָּדוֹל דְּחַד טָרְחָא הוּא שָׁרֵי. אֲבָל מִלְּשׁוֹנָא דְּגְמָרָא** (שם) דְּמַחְלֵק בֵּין בְּהֵמָה לְעִיסָּה מִשּׁוּם דִּבְבְהֵמָה אִי אֶפְשָׁר לְכַזַּיִת בָּשָׂר בְּלֹא שְׁחִיטָה **מַשְׁמַע** דְּאִי לָאו הָכִי הָיָה אָסוּר אַף עַל גַּב דְּחַד טָרְחָא הוּא, וְאִם כֵּן **אַף בִּכְבָר גָּדוֹל אָסוּר מִשּׁוּם דְּהָיָה אֶפְשָׁר לְחַלֵּק מִקֹּדֶם,** וְשָׁם בְּסִימָן תקי״ב אַף דְּמִירֵי שְׁאִי אֶפְשָׁר לְפִיכָךְ בְּדָבָר אַחֵר מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן דְּעַל כָּל פָּנִים הַפַּת שֶׁלּוֹ וְאֵינָם יְכוֹלִים לַעֲבֹר עָלָיו אִם יִרְצֶה לַעֲבֹד בְּשָׁבִיל עַצְמוֹ וְלֹתֵת לָהֶם כִּכָּרוֹת אֲחֵרוֹת, מֵתַר אַף שֶׁעַתָּה אוֹפֶה בְּשָׁבִילָן, א]**וְאִבְּתֵי צָרִיךְ עִיּוּן:** ז (מ) דְּהָא דִּין זֶה דְּהַשַּׁלְחָן עָרוּךְ נוֹטֶה מֵהָא דִּדְלַקָּה לְעֵיל בְּסִימָן של״ד סָעִיף ג׳, וְהָתָם גּוּפָא בִּשְׁנֵי מִינִים שֶׁרֵי כְּגוֹן בָּשָׂר וְדָגִים עַיֵּן שָׁם בְּאַחֲרוֹנִים, וְהוּא הַדִּין לְעִנְיָנֵנוּ לְעִנְיַן פַּת: (נמ) הַגְּרַ״ז (ס״ג) וּבְהַגָּהוֹת הָרַב רַבִּי אֶלְעָזָר מֹשֶׁה מִפְּונֶיק בְּשַׁבָּת קי״ז (ע״ב ד״ה תרד״ה הצ״ל). וְאַף דְּהַפְרִי מְגַדִּים (א״א ס״ק טז) נִרְאֶה שֶׁמִּסְתַּפֵּק בָּזֶה מִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה לְהַקֵּל, דִּבְלֹאו הָכִי דַּעַת הָרַשְׁבָּ״א (שבת קיז: ד״ה מהא) לְהַקֵּל בְּכָל אֹפֶן אִם הוּטַב בְּעֵינָיו פַּת הַדְּרָאָה וּפְרִי חָדָשׁ הִסְכִּים כֵּן לְדִינָא, וְעַל כָּל פָּנִים בְּאֹפֶן זֶה שְׁרוֹצֶה בְּפַת חַמָּה בְּוַדַּאי יֵשׁ לְהַקֵּל: (נמ) בְּגִדֵּי יֶשַׁע וְהַגְּרַ״ז (קו״א סק״ג) וְכֵן מַשְׁמַע בְּפְרִי מְגַדִּים (שם): ח (ס) פְּרִי חָדָשׁ, וְכֵן כָּתַב הַגְּרַ״א אַף הַצִּיּוּן נִרְשָׁם בְּטָעוּת עַל סָעִיף ו׳: ט (סא) הָרַשְׁבָּ״א בְּחִדּוּשָׁיו (יכ: ד״ה רבא):

א (ס) מַשְׁמָעוּת רַשַּׁ״י (לד. ד״ה פורנ״י) וּשְׁאָרֵי מְפָרְשִׁים, וְעַיֵּן לְקַמָּן סָעִיף ו׳: (ג) רַשְׁבָּ״א בְּעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ (בית מועד ש״ב סי׳ ו): (ג) עוֹלַת שַׁבָּת (סק״א) מִדִּבְרֵי רַשַּׁ״י (שם), וְכֵן כָּתַב אוֹר זָרוֹעַ (ח״ב סי׳ שפט): (ד) מְאִירִי (שם ד״ה מולגין): (ס) בַּ״ח (ס״ב) לְדַעַת הָרַמְבַּ״ם (פ״ג ה״י). וּבְבֵרְכֵי יוֹסֵף (סק״א) כָּתַב דְּאַף לְרַשַּׁ״י (שם ד״ה שמא) שֶׁהָאִסּוּר הוּא מִשּׁוּם טוֹרַח שֶׁלֹּא לְצָרְכָּהּ, גַּם כֵּן אָסוּר, וְכֵן מַשְׁמַע מִפְּתִיחַת לְשׁוֹן הַבְּרַיְיתָא, וְצָרִיךְ לוֹמַר דְּאַף שֶׁהִסִּיקָהּ מִבְּעוֹד יוֹם מִכָּל מָקוֹם טָרַח בְּרִדְיַת הַפַּת וְכַדּוֹמֶה. וְעַיֵּן בְּמַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק״ב) שֶׁרָצָה מִתְּחִלָּה לוֹמַר דְּאַדְּרַבָּה דְּגַם לְהָרַמְבַּ״ם אֲפִלּוּ דְּמַתָּר דִּלֹא חִישִׁינַן שֶׁתִּפְתַּח רַק בִּשְׁעַת הַסְּקָה, וּמַה שֶּׁכָּתַב שֶׁתִּפָּסֵד הַלְּחֶם כַּוָּנָתוֹ הוּא שֶׁלֹּא יִהְיֶה לוֹ מָקוֹם לֶאֱפוֹת וְתִתְקַלְקֵל הָעִסָּה, וְהוּא דְּחַק בְּכַוָּנַת דִּבְרֵי הָרַמְבַּ״ם. וּבְמֵאִירִי (שם) מְבֹאָר לְהַדְיָא בִּשִׁיטַת הָרַמְבַּ״ם דִּלֹא כְּוָתְיָה, וְגַם הוּא עַצְמוֹ מִסְתַּפֵּק לְבַסּוֹף דְּאַפְשָׁר אַף רַשַּׁ״י מוֹדֶה לְהָרַמְבַּ״ם וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ:

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּבשו״ע הרב (סי׳ תנז ס״ח) כתב שאסור.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah